



Wings over Holland
T.a.v. De heer Huizenga
Emoeweg 28
8218 PC LELYSTAD



Datum

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk

17 AUG. 2006

Onderwerp

419113

Aanvraag NB-wetvergunning Wings over Holland voor
watervliegtuigactiviteiten op het IJsselmeer, Markermeer en randmeren

Geachte heer Huizenga,

Op 9 februari 2006 heeft u een aanvraag voor een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 bij ons ingediend voor watervliegtuigactiviteiten op het IJsselmeer, Markermeer en randmeren.

Het is van belang om vast te stellen of er negatieve gevolgen kunnen optreden voor de instandhoudingdoelstellingen van beschermingszones die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn dan wel aangemeld onder de Habitatrichtlijn. Op basis van artikel 2 van de Natuurbeschermingswet zijn Gedeputeerde Staten van de provincie, waar een beschermingszone grotendeels in gelegen is, het bevoegde gezag.

De provincie Friesland is het bevoegd gezag voor het IJsselmeer. Provincie Noord-Holland is het bevoegd gezag voor het IJmeer en het Gooimeer. Provincie Flevoland is het bevoegd gezag voor het Markermeer, Wolderwijd & Nuldernauw, Veluwemeer, Drontermeer, Ketelmeer en Zwarte meer. U heeft aangegeven dat op het Zwarte meer geen watervliegtuigactiviteiten zullen plaatsvinden en het Zwarte meer dus buiten de aanvraag valt. Het besluit wordt in overeenstemming met Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en Gelderland genomen.

Bijgevoegd treft u het besluit van Gedeputeerde Staten aan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

in. V. H. J. Toornvise

dis. H. Dijkema

Besluit van GEDEPUTEERDE STATEN VAN FLEVOLAND op een verzoek voor een vergunning op grond van ex artikel 19d Natuurbeschermingswet.

I GEGEVENS

a Aanvraag

Aanvrager: Wings over Holland
De heer L.H. Huizenga
Emoeweg 28
8218 PC Lelystad

Datum aanvraag: 9 februari 2006

Natura 2000-gebieden: Beschermingszones onder de Vogelrichtlijn; Markermeer, IJmeer, Gooimeer, Veluwemeer, Wolderwijd & Nuldernauw, Drontermeer en Ketelmeer.

Project/plan: De aanvraag betreft het opstijgen en landen van watervliegtuigen op het Markermeer en de randmeren. Het gaat per jaar om maximaal 265 starts en landingen op het Markermeer en maximaal 75 starts en landingen op de randmeren.

Bijlage: de aanvraag

b Wetgeving, provinciaal beleid en relevante jurisprudentie

Relevante Wetsartikelen en besluiten Natuurbeschermingswet 1998:

- Artikel 10a Aanwijzing Natura 2000-gebieden
- Artikel 16 Natuurmonument
- Artikel 19d t/m 19h Vergunningverlening
- Artikel 39 Beroep
- Artikel 41 t/m 43 Procedure vergunningverlening
- Besluit vergunning Natuurbeschermingswet 1998.

Het is op basis van Artikel 16 eerste lid verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten in een beschermd natuurmonument handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen, die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermd natuurmonument of voor dieren of planten in het beschermd natuurmonument of die het beschermd natuurmonument ontsieren, dan wel in strijd met de bij een vergunning gestelde voorschriften of beperkingen handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen.

Gooimeer, Drontermeer en Vossemeer waren aangewezen als Staatsnatuurmonument vanwege zekere in het aanwijzingsbesluit beschreven natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden. De natuurwetenschappelijke waarden en het natuurschoon van dit gebied, zoals omschreven in de aanwijzing Staatsnatuurmonument, moeten op basis van artikel 15 a, derde lid van de wet door GS worden betrokken bij hun overwegingen over de vergunbaarheid van de activiteiten.



Met de inwerkingtreding op 1 oktober 2005 van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de aanwijzingsbesluiten als staatsnatuurmonument komen te vervallen. Dit betekent dat de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurmonument Gooimeer (natuurschoon en landschappelijke betekenis), binnen de beoordeling van de voorgenomen activiteit, aan de orde dienen te komen. Als gevolg van de watervliegtuigactiviteiten zal de rust in het gebied worden verstoord. Het aantal starts en landingen op het Gooimeer is echter zo beperkt en zijn van zo'n tijdelijke aard (enkele minuten) dat wij van mening zijn dat de voorgenomen activiteit hier geen invloed op heeft. Het natuurschoon en het landschap worden door de activiteiten niet aangetast.

Artikel 19^e bepaalt dat Gedeputeerde staten bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, rekening houden

- a. met de gevolgen die een project of andere handeling, waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft, gelet op de instandhoudingsdoelstelling kan hebben voor een beschermd natuurmonument of speciale beschermingszone
- b. met een op grond van artikel 19a of artikel 19b vastgesteld beheersplan

Op dit moment zijn geen beheerplannen vastgesteld voor de betreffende speciale beschermingszones. Voor de speciale beschermingszones zijn thans geen aanwijzingsbesluiten met instandhoudingsdoelstellingen beschikbaar. GS maken voor de toetsing daarom gebruik van eerdere aanwijzingsbesluiten tot speciale beschermingszones, aanwijzingsbesluiten tot staats- en of beschermd natuurmonument en voor gebieden waarvoor slechts verouderde besluiten (van voor 2000) beschikbaar zijn aanvullende informatiebronnen over actuele natuurwaarden en voor alle gebieden van de concept doelendocumenten die het ministerie van LNV voorbereidt.

Verlengen beslistermijn

Wij hebben op 15 mei 2006 besloten om de beslistermijn op de aanvraag te verlengen met 13 weken (artikel 42, lid 2, Natuurbeschermingswet). Dit besluit is kenbaar gemaakt aan de aanvrager, aan burgemeester en wethouders van de gemeenten waarin de handeling waarvoor de vergunning wordt verlangd zal plaatsvinden en aan andere belanghebbenden.

Jurisprudentie betreffende significantie

De Raad van State schrijft in de overwegingen bij het Kokkelarrest (62002J0127 Zaak C-127/02) over instandhoudingsdoelstellingen en significantie het volgende:

.....Wanneer een dergelijk plan of project weliswaar gevolgen heeft voor het gebied, maar de instandhoudingsdoelstellingen daarvan niet in gevaar brengt, kan het niet worden beschouwd als een plan of project dat significante gevolgen heeft voor het betrokken gebied.

Omgekeerd moet een plan of project dat de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken gebied in gevaar dreigt te brengen, noodzakelijkerwijs worden beschouwd als een plan of project dat significante gevolgen kan hebben voor het betrokken gebied.

De onderhavige aanvraag zou van invloed kunnen zijn op de instandhoudingsdoelstellingen voor het Markermeer, IJmeer, Gooimeer, Veluwemeer, Wolderwijd & Nuldernauw, Drontermeer, Ketelmeer, Oostvaardersplassen en Lepelaarsplassen. De aangewezen vogels in deze gebieden eten met name driehoeksmosselen, waterplanten of vis. Wanneer de aanvraag van invloed zou zijn op deze voedselbronnen dan bestaat de kans op een significant effect.

De vogels komen met name in de wintermaanden naar bovengenoemde meren om hier te rusten en te foerageren. Ze zijn gevoelig voor verstoring vooral als deze van blijvende aard is. Wanneer er bijvoorbeeld veel

watervliegtuigactiviteiten in de winter zouden plaatsvinden dan zou de kans bestaan op blijvende versterking en dus een significant effect.

Negatieve effecten op de Lepelaarplassen of de Oostvaardersplassen worden niet verwacht omdat de plassen middels een zes meter hoge dijk worden afgeschermd van het Markermeer. Starts en landingen vinden bovendien plaats op 300 meter uit de oever. Wij hebben op basis hiervan vastgesteld dat er geen negatieve effecten zijn voor de Lepelaarplassen en Oostvaardersplassen.

c Procedure

In hoofdstuk VII en VIII van de Natuurbeschermingswet 1998 staat de procedure rond vergunningverlening en de mogelijkheid tot beroep beschreven.

d Beschrijving soorten en habitats

EU-Vogelrichtlijn

Het Markermeer is aangewezen onder de EU-Vogelrichtlijn voor 1 broedvogel en 18 niet-broedvogels.

Vogels (niet broedend):

Nonnetje, Kuifeend, Tafeleend, Lepelaar, Fuut, Aalscholver, Smient, Krakeend, Kleine zilverreiger, Kleine zwaan, Toppereend, Slobeend, Krooneend, Grote zaagbek, Dwergmeeuw, Zwarte stern, Brilduiker en Meerkoet.

Vogels (broedend):

Visdief.

Het Wolderwijd en Nuldernauw is aangewezen onder de EU-Vogelrichtlijn voor 12 niet-broedvogels: Kleine zwaan, Tafeleend, Meerkoet, Nonnetje, Aalscholver, Fuut, Smient, Krakeend, Slobeend, Kuifeend, Pijlstaart en Grote zilverreiger.

Het Veluwemeer is aangewezen onder de EU-Vogelrichtlijn voor 1 broedvogel en 12 niet-broedvogels.

Vogels (niet broedend):

Kleine zwaan, Pijlstaart, Tafeleend, Meerkoet, Nonnetje, Aalscholver, Fuut, Smient, Krakeend, Slobeend, Kuifeend en Grote zaagbek.

Vogels (broedend):

Grote karekiet.

Het Drontermeer is aangewezen onder de EU-Vogelrichtlijn voor 2 broedvogels en 7 niet-broedvogels.

Vogels (niet broedend):

Kleine zwaan, Tafeleend, Aalscholver, Smient, Slobeend, Lepelaar en Nonnetje.

Vogels (broedend):

Grote karekiet, Roerdomp.

Het Vossemeer en Ketelmeer zijn aangewezen onder de EU-Vogelrichtlijn voor 3 broedvogels en 16 niet-broedvogels.

Vogels (niet broedend):

Kleine zwaan, Pijlstaart, Tafeleend, Meerkoet, Nonnetje, Aalscholver, Fuut, Krakeend, Kuifeend, Lepelaar, Kolgans, Grauwe gans, Wintertaling, Grutto, Reuzenster en Grote zaagbek.

Vogels (broedend):

Grote karekiet, Porseleinhoen en Roerdomp.



Habitatrichtlijn

Het gebied Veluwemeer en Wolderwijd is aangemeld onder de Habitatrichtlijn voor 2 habitattypen en 4 Habitatrichtlijnsoorten.

Habitattypen:

Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische Chara spp. vegetaties [Kranswierwateren] en van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition [Meren met o.a. fontijnkruiden].

Habitatrichtlijnsoorten:

Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Rivierdonderpad en Meervleermuis.

e Natura 2000-doelen

In artikel 19d wordt gesteld dat het verboden is om zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten of plannen te realiseren die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een aangewezen gebied kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen of aangemeld als speciale beschermingszone.

Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten. Voor de aangewezen en aangemelde soorten en habitats zijn in november 2005 door het ministerie van LNV per gebied voor soorten en habitats concept instandhoudingsdoelen geformuleerd, deze zijn nog niet vastgesteld. Voor zover kon worden nagegaan worden de Natura 2000-doelen door de aangevraagde activiteit niet in gevaar gebracht.

f Adviezen

Ten behoeve van de beoordeling van de aanvraag hebben wij op 30 maart 2006 advies gevraagd aan:

- A gemeente Almere;
- B gemeente Nunspeet;
- C gemeente Noordoostpolder;
- D De gemeente Huizen;
- E gemeente Naarden;
- F gemeente Zeewolde;
- G gemeente Harderwijk;
- H gemeente Dronten;
- I provincie Noord-Holland;
- J provincie Gelderland;
- K Rijkswaterstaat IJsselmeergebied;
- L Vogelbescherming Nederland

De gemeenten Nunspeet, Noordoostpolder en Huizen hebben geen bezwaar tegen het verlenen van een vergunning onder de Natuurbeschermingswet. De ambtelijke afdelingen in Gelderland en Noord-Holland kunnen instemmen met de conclusies uit de studie en de concept vergunning.

Van de overige organisaties zijn binnen de termijn van 8 weken (na verzenddatum) geen adviezen ontvangen.

II BELANGENAFWEGING

Op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet kunnen wij vergunning verlenen.



De belangenafweging vindt plaats in 3 stappen.

Stap 1. Bepalen van Formulering van voor natuurwaarden negatieve effecten.

Stap 2. Mitigerende maatregelen.

Stap 3. Toets aan de instandhoudingsdoelstellingen.

Ad. Stap 1.

Mogelijk negatieve effecten:

- verstoring van rustende en foeragerende watervogels op open water door silhouet watervliegtuig;
- verstoring van (broed)vogels door geluidsbelasting en/of golfslag tijdens landen en opstijgen;
- schade aan waterplanten door golfslag.

Ad. Stap 2

- Voordat wordt geland wordt mede uit het oogpunt van veiligheid eerst nagegaan of er zich in het landingsgebied groepen met vogels bevinden. Wanneer dit het geval is wordt op een alternatieve plaats (zonder vogels) geland;
- Het opstijgen en landen vindt plaats op minimaal 300 meter uit de oever, op deze wijze wordt zoveel mogelijk verstoring door geluid of golfslag voor in de oever broedende soorten vermeden evenals schade aan waterplanten.

Ad. Stap 3

Er zijn als gevolg van de watervliegtuigactiviteiten wel negatieve effecten te verwachten, deze effecten zullen echter voor zover nu (op basis van de huidige informatie) kan worden beoordeeld niet significant zijn voor zover het gaat om activiteiten op het Markermeer en het Ketelmeer. Deze wateren bieden voldoende ruimte om watervliegtuigactiviteiten uit te voeren zonder hierbij schade of verstoring van aangewezen soorten te veroorzaken (de meeste activiteiten zullen op het Markermeer worden uitgevoerd). Binnen deze wateren zijn geen aangewezen soorten aanwezig als broedvogel. Het landen en opstijgen zal plaatsvinden gedurende een beperkte tijdsduur (enkele minuten), vogels zullen wellicht worden opgeschrikt en wegvliegen maar zullen hierna op dezelfde plek of verderop weer landen.

Desondanks zouden de activiteiten (zonder significant negatieve effecten) toch een negatief effect kunnen hebben op de aangewezen soorten en het is daarom noodzakelijk om extra mitigerende maatregelen van de aanvrager te verlangen teneinde de gevolgen te beperken. In de voorschriften is dan ook opgenomen dat de watervliegtuigactiviteiten op het Ketelmeer alleen mogen plaatsvinden vanaf 1 april tot 1 oktober, omdat de beschermde aangewezen soorten vogels met name rusten en foerageren in deze meren van oktober tot april. Watervliegtuigactiviteiten in het Ketelmeer mogen alleen plaatsvinden ten westen van het IJsselooig.

Significant negatieve effecten voor het Nuldernauw, Wolderwijd, Veluwemeer en Drontermeer kunnen vooralsnog niet geheel worden uitgesloten. Dit heeft te maken met het feit dat deze wateren veel nauwer zijn. Hierdoor kan meer verstoring van foeragerende of op het water rustende of ruiende vogels optreden. Tevens hebben deze wateren een belangrijke functie als broedvogelgebied. Geluid en verschijning van het vliegtuig kan invloed hebben op vestiging van bijvoorbeeld de Grote karekiet als broedvogel. Hierbij geldt tevens het voorzorgbeginsel (dit houdt in dat bij twijfel ervan uit moet worden gegaan dat het effect significant is). Vergunning voor watervliegtuigactiviteiten op deze meren wordt daarom vooralsnog niet verleend.

Daarnaast is tijdens de vergunningprocedure gebleken dat wij niet over alle informatie beschikten ten aanzien van de watervliegtuigactiviteiten. Gebleken is dat de Divisie Luchtvaart van de Inspectie Verkeer en Waterstaat geen toestemming heeft verleend voor vliegbewegingen op de randmeren. Er zal door de Divisie Luchtvaart nader onderzoek worden gedaan naar het opstijgen en landen van watervliegtuigen.

Op 23 juni 2005 is er door Rijkswaterstaat IJsselmeergebied (als beheerder) aan Wings over Holland een vergunning verleend om gebruik te maken van een aantal vakken op de randmeren. Dit besluit is op 11 juli 2005

ambtshalve gewijzigd. Op 31 juli en 18 augustus zijn er door de Gezamenlijke Natuurbeschermingswerkgroep bezwaarschriften ingediend tegen deze besluiten. Deze besluiten zijn vernietigd.

Door het treffen van de voorgestelde mitigerende maatregelen en genoemde voorschriften kunnen eventuele versturende effecten worden uitgesloten voor het Markermeer en het Ketelmeer. Significante negatieve gevolgen voor de instandhoudingdoelstellingen kunnen hier niet optreden. Negatieve gevolgen kunnen met mitigerende maatregelen worden voorkomen.

Conclusie:

Er kan een vergunning worden verleend op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998.



III BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Flevoland;

HEBBEN in overeenstemming met Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en Gelderland BESLOTEN om vergunning, in het kader van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998, aan Wings over Holland voor watervliegtuigactiviteiten op het Nuldernauw, Wolderwijd, Veluwemeer en Drontermeer te weigeren.

HEBBEN in overeenstemming met Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en Gelderland BESLOTEN om op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998; voor drie jaar vergunning te verlenen aan Wings over Holland voor watervliegtuigactiviteiten op het Markermeer en het Ketelmeer.

Aan deze vergunning zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Algemene voorwaarden

1. Aanwijzingen door of namens ons college dienen strikt te worden nageleefd.

Specifieke voorwaarden

2. De watervliegtuigactiviteiten op het Ketelmeer mogen alleen plaatsvinden vanaf 1 april tot 1 oktober.
3. Voor het Ketelmeer geldt verder dat de watervliegtuigactiviteiten alleen mogen plaatsvinden ten westen van het IJsselooeg.
4. Starts en landingen vinden plaats op minimaal 300 meter van de oever.
5. Starts en landingen vinden niet plaats tussen één uur voor zonsopgang en één uur na zonsopgang.
6. Voorafgaand aan een landing wordt een inspectievlucht uitgevoerd om te beoordelen of de beoogde landingsplaats vrij is van watervogels en andere belemmeringen. De inspectievlucht wordt uitgevoerd op een hoogte van minimaal 300m.
7. Bij aanwezigheid van groepen vogels op de beoogde landingsplaats wordt daar niet geland.
8. Vliegen boven genoemde meren op een geringere hoogte dan 300m is alleen toegestaan direct voorafgaand aan een landing of volgend op de start.
9. Er wordt een overzicht bijgehouden van het aantal starts en landingen en de tijdstippen waarop deze plaatsvinden (datum en uur). Jaarlijks wordt voor 15 februari een overzicht hiervan aan de provincie verstrekt.

Overige voorwaarden

10. Deze vergunning kan worden ingetrokken als blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de voorwaarden.



Bezwaar

Tegen ons besluit kunt u binnen zes weken na datum van verzending, op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht, bij ons schriftelijk bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en voorzien te zijn van:

- a. uw naam en adres;
- b. de datum;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- d. de gronden van het bezwaar.

Verzoek om voorlopige voorziening

Wanneer u van mening bent dat, in afwachting van de behandeling van uw bezwaarschrift, een voorlopige voorziening moet worden getroffen, kunt u een verzoek daartoe indienen bij de voorzieningenrechter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA te 's-Gravenhage.

Voor het in behandeling nemen van een verzoek om voorlopige voorziening dient u griffierecht te betalen. Voor de betaling daarvan ontvangt u bericht van de Afdeling Bestuursrechtspraak.

Overslaan van de bezwaarschriftenprocedure

Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kunt u in uw bezwaarschrift aangeven dat u de bezwaarschriftenprocedure wilt overslaan en rechtstreeks in beroep wilt gaan bij de bestuursrechter. In artikel 7:1 a, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat wij een dergelijk verzoek in ieder geval moeten afwijzen wanneer:

- a. het bezwaarschrift is gericht tegen het niet op tijd nemen van het besluit, of
- b. tegen het besluit een ander bezwaarschrift is ingediend waarin eenzelfde verzoek ontbreekt, tenzij dat andere bezwaarschrift kennelijk niet-ontvankelijk is.

Wij stemmen alleen in met het verzoek om de bezwaarschriftenprocedure over te slaan, indien de zaak daarvoor geschikt is. Wanneer dit het geval is, zenden wij het bezwaarschrift door aan de bevoegde bestuursrechter.

Proceskostenvergoeding

Voordat door ons op het bezwaarschrift een beslissing wordt genomen, kunt u op grond van artikel 7:15 van de Algemene wet bestuursrecht bij ons een verzoek indienen om de kosten, die u in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken, te vergoeden. Een dergelijke vergoeding wordt in principe echter uitsluitend vergoed voorzover het bestreden besluit wordt herroepen wegens een aan ons te wijten onrechtmatigheid. Bij het indienen van het verzoek moet u de gevraagde vergoeding aangeven en stukken overleggen waaruit blijkt dat u deze kosten daadwerkelijk heeft gemaakt. De beslissing op het verzoek wordt genomen tegelijkertijd met de beslissing op het bezwaar.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

ir. W.H.J. Teeuwisse

drs. H. Dijkma